

# THÁO GỠ KHÓ KHĂN CHO NGÀNH DU LỊCH VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH DỊCH BỆNH COVID-19

DẶNG THỊ KIM OANH

*Dịch Covid-19 diễn biến phức tạp tại nhiều quốc gia, khiến ngành Du lịch Việt Nam gặp nhiều khó khăn, thách thức khi lượng khách tiếp tục giảm; dịch vụ lữ hành, lưu trú, vận chuyển hoạt động cầm chừng. Trước thực trạng này, các doanh nghiệp du lịch đã nỗ lực để tìm ra giải pháp khôi phục thị trường, biến thách thức thành cơ hội phát triển. Hướng đi mới dần hé mở, thông qua giải pháp tái cơ cấu thị trường, kích cầu du lịch nội địa với tiêu chí an toàn được đặt lên hàng đầu.*

Từ khóa: Du lịch Việt Nam, Covid-19, khách du lịch, ngành Du lịch

## SOLUTIONS TO REDUCE DIFFICULTIES FOR VIETNAM TOURISM SECTOR IN THE COVID-19 EPIDEMIC CONTEXT

Dang Thi Kim Oanh

*The Covid-19 epidemic evolved complicatedly in many countries, making Vietnam's tourism industry face many difficulties and challenges when the number of tourists sharply decreased; Travel services, accommodation, transportation operate perfunctorily. Facing this situation, state management agencies and tourism enterprises have worked closely together to find solutions to restore the market and turn challenges into development opportunities. New directions are opening, through solutions to restructure the market, stimulate domestic tourism demand with safety criteria placed on top.*

Keywords: Vietnam tourism, Covid-19, tourists, Tourism industry

Ngày nhận bài: 19/5/2020

Ngày hoàn thiện biên tập: 27/5/2020

Ngày duyệt đăng: 8/6/2020

## Những khó khăn của du lịch Việt Nam hiện nay

### Lượng khách du lịch giảm mạnh

Theo Hiệp hội Du lịch Việt Nam, từ đầu năm đến nay, do tác động của dịch Covid-19, hoạt động kinh doanh tại cơ sở lưu trú giảm từ 20% đến 50% so với cùng kỳ năm 2019. Lượng khách tới các điểm đến như Hà Nội, Quang Ninh, TP. Hồ Chí Minh... giảm khoảng 20%-50%. Ước tính của Tổng cục Du lịch, trong quý

I/2020, đạt 13 triệu lượt khách. Còn lượng khách quốc tế đến Việt Nam trong tháng 3/2020 ước đạt 449.923 lượt, giảm 63,8% so với tháng 2/2020 và giảm 68,1% so với cùng kỳ năm 2019. Tính chung 3 tháng đầu năm 2020 ước đạt 3.686.779 lượt khách, giảm 18,1% so với cùng kỳ năm 2019.

Theo Bảng 1, khách du lịch đến Việt Nam chủ yếu từ các nước châu Á, trong đó Trung Quốc và Hàn Quốc chiếm phần lớn. Tháng 3/2020 số lượt khách du lịch Trung Quốc tới Việt Nam là 871.819, chiếm 8,5% so với cùng kỳ năm 2019; Khách Hàn Quốc là 819.089, chiếm 8,6% so với cùng kỳ năm 2019.

### Doanh thu sụt giảm

Theo Tổng cục Thống kê, tổng thu từ khách du lịch đạt 143.600 tỷ đồng, giảm 18% so với cùng kỳ năm 2019. Kết quả khảo sát về tình hình hoạt động của các doanh nghiệp (DN) du lịch, lữ hành do tác động tiêu cực của dịch Covid-19 của Hội đồng Tư vấn Du lịch (TAB) cho thấy, với 394 DN tham gia trả lời, 71% DN cho biết doanh thu của họ trong quý I/2020 giảm hơn 30% so với cùng kỳ năm 2019, 77% DN dự kiến doanh thu quý II/2020 sẽ giảm hơn 80% so với cùng quý năm ngoái; Gần 50% DN cho hay, họ sẽ không có doanh thu trong quý II/2020.

### Cơ sở lưu trú gặp nhiều khó khăn

Các cơ sở kinh doanh lữ hành, lưu trú, khu vui chơi, giải trí, nhà hàng đã phải đóng cửa, cho nhân viên nghỉ việc luân phiên hoặc buộc cho nhân viên thôi việc. Trung bình mỗi ngày có 10 DN lữ hành quốc tế chấm dứt hoạt động trong giai đoạn cách ly do dịch bệnh. Số DN đăng ký tạm ngừng kinh doanh

BẢNG 1: THỊ TRƯỜNG DU LỊCH VIỆT NAM

Chỉ tiêu	Ước tính tháng 3/2020 (Lượt khách)	3 tháng năm 2020 (Lượt khách)	Tháng 3 so với tháng trước (%)	Tháng 3/2020 so với tháng 3/2019 (%)	3 tháng 2020 so với cùng kỳ năm trước (%)
<b>Tổng số</b>	<b>449.923</b>	<b>3.686.779</b>	<b>36,2</b>	<b>31,9</b>	<b>81,9</b>
<b>Phân theo phương tiện</b>					
1. Đường không	375.137	2.991.585	37,7	34,3	85,1
2. Đường biển	9.024	144.109	16,4	44,8	192,1
3. Đường bộ	65.762	551.085	34,1	22,1	60,6
<b>Phân theo thị trường</b>					
1. Châu Á	243.028	2.674.367	27,4	22,8	78,9
Campuchia	35.220	120.430	79,5	326,9	354,3
Lào	12.391	36.810	84,0	157,5	138,5
Thái Lan	18.171	125.725	41,0	40,7	100,9
Đài Loan	22.344	192.216	23,8	34,2	92,8
Indonesia	3.457	21.446	61,6	41,3	88,0
Philippines	7.664	36.969	59,5	57,1	87,8
Nhật Bản	37.385	200.346	50,6	45,3	85,9
Malaysia	23.221	116.221	55,0	44,6	80,9
Singapore	9.883	51.726	66,1	40,1	75,8
Hàn Quốc	28.699	819.089	8,9	8,6	73,9
Trung Quốc	33.194	871.819	17,1	8,5	68,1
Hồng Kông	1.203	3.780	112,2	22,0	23,0
Các thị trường khác thuộc châu Á	10.196	77.790	89,5	79,5	181,8
2. Châu Mỹ	27.210	234.050	33,4	32,1	79,8
Hoa Kỳ	17.653	172.706	30,2	28,6	78,6
Canada	6.066	41.807	37,8	35,2	77,8
Các thị trường khác thuộc châu Mỹ	3.491	19.537	50,4	58,0	97,7
3. Châu Âu	146.645	648.731	60,4	65,5	94,7
Nga	72.222	244.966	85,5	104,9	113,6
Bỉ	1.971	7.452	73,0	77,3	97,4
Na Uy	1.646	8.958	45,0	66,0	95,4
Tây Ban Nha	2.585	11.783	63,1	62,8	94,0
Thụy Sĩ	2.005	10.845	52,7	60,8	91,9
Vương quốc Anh	17.873	81.433	56,8	60,9	90,6
Hà Lan	4.195	18.265	60,4	62,2	88,3
Phần Lan	1.741	9.994	45,2	56,5	86,2
Pháp	17.121	74.480	59,2	53,2	85,3
Đan Mạch	3.069	14.444	49,5	58,3	85,2
Đức	15.383	61.465	69,5	58,3	85,1
Thụy Điển	3.752	21.857	50,2	56,5	78,1
Ý	1.541	17.774	24,8	20,9	77,5
Các thị trường khác thuộc châu Âu	1.541	65.015	5,0	6,1	82,6

trong ngắn hạn quý I/2020 là 18.596 DN, tăng 26,0% với cùng kỳ năm 2019. Dịch Covid-19 khiến hầu hết khách sạn, cơ sở lưu trú phải đóng cửa với thách thức, khắc nghiệt nhất trong lịch sử của ngành Du lịch. Không chỉ khách sạn vừa và nhỏ, ngay cả các cơ sở lưu trú của các tập đoàn khách sạn lớn ở Hà Nội như: Sofitel Legend, Metropole, Intercontinental, Sheraton, Pan Pacific Hanoi... cũng khủng hoảng khi lượt khách sụt giảm mạnh. Trước tình hình kinh doanh khó khăn, có 156 cơ sở lưu trú là khách sạn 3-5 sao của 24 tỉnh, thành phố với 14.723 buồng phòng, 18.305 giường đăng ký sử dụng cơ sở lưu trú, khách sạn vào việc cách ly tập trung có trả phí đối với người nước ngoài từ các nước có dịch nhập cảnh vào Việt Nam.

### Giải pháp giúp du lịch Việt Nam vượt qua khó khăn

#### Đối với các doanh nghiệp du lịch

DN du lịch và cơ sở lưu trú cần tiếp tục làm tốt công tác phòng chống dịch Covid-19, chủ động sắp xếp lại lao động, rà soát, cắt giảm tối đa các chi phí để duy trì hoạt động.

DN du lịch cũng nên hướng đến đối tượng khách hàng nội địa nhiều hơn trong thời điểm này, đồng thời phối hợp tốt với các DN vận tải, hàng không, nhà hàng... để tạo sự hấp dẫn du lịch nội địa.

Các DN cần tập trung đào tạo nhân sự, bồi dưỡng chuyên môn, nâng cấp quy trình quản lý chất lượng, tiếp tục ứng dụng công nghệ 4.0 vào các hoạt động của công ty, sửa sang lại cơ sở vật chất và chuẩn bị mọi thứ tốt nhất khi dịch kết thúc để hoạt động trở lại một cách tốt nhất.

#### Về phía Nhà nước

Một số giải pháp tháo gỡ khó khăn cho ngành Du lịch như sau:

#### Đối với các chính sách chung

Hỗ trợ tín dụng cho DN đầu tư kinh doanh dịch vụ du lịch, giảm lãi suất vay từ 3%/năm, đồng thời, kéo dài thời gian

4. Châu Úc	15.455	102.181	57,2	50,1	85,6
New Zealand	1.587	9.470	66,8	55,6	89,8
Úc	13.821	92.227	56,4	49,5	85,0
Các thị trường khác thuộc châu Úc	47	484	43,9	47,0	190,6
5. Châu Phi	2.065	11.930	53,2	62,2	102,0
Các thị trường khác thuộc châu Phi	2.065	11.930	53,2	62,2	102,0

Nguồn: Tổng cục Thống kê, 2020

ần hạn, chậm trả lãi vay, có các khoản vay ưu đãi mới, những khoản vay ưu đãi không lãi suất hoặc lãi suất thấp... để có chi phí phục hồi hoạt động, trả lương cho đội ngũ cán bộ công nhân viên.

Nghiên cứu miễn phí cấp thị thực nhập cảnh cho khách du lịch quốc tế đến Việt Nam, thời gian áp dụng 12 tháng từ ngày Việt Nam công bố hết dịch. Xem xét miễn thị thực đơn phương có thời hạn (12 tháng) cho các nước: Ấn Độ, Úc, New Zealand, EU, Mỹ, Canada (khi được xác định không phải là vùng dịch)...

*Chính sách tài chính cụ thể hỗ trợ cho doanh nghiệp du lịch và người lao động*

- Hỗ trợ gói tài chính cho các DN du lịch trong việc hoãn huỷ tour, thay vì thực hiện huỷ tour. Gói tài chính này sẽ hỗ trợ các DN phát hành "phiếu mua tour" có thời hạn 12-18 tháng với giá trị tương đương tour đã đặt cho các khách hàng không thể thực hiện được chuyến đi do tình hình dịch bệnh hoặc các trường hợp bất khả kháng khác.

- Hỗ trợ DN vừa và nhỏ, chủ nhà ở có phòng cho khách du lịch thuê, người lao động mất việc làm trong cơ sở lưu trú du lịch (đề nghị đưa các đối tượng này vào diện được hỗ trợ trong gói 62.000 tỷ giúp người dân gặp khó khăn chống dịch Covid-19).

*Chính sách hỗ trợ doanh nghiệp du lịch, cơ sở đào tạo du lịch và người lao động*

- Miễn phí cấp mới, cấp đổi, cấp lại Giấy phép kinh doanh lữ hành quốc tế, nội địa; thẻ hướng dẫn viên du lịch trong năm 2020.

- Đầu tư cho các cơ sở đào tạo du lịch có áp dụng chương trình giáo dục trực tuyến đào tạo cấp theo Tiêu chuẩn nghề Du lịch Việt Nam: Hỗ trợ xây dựng/nâng cấp hạ tầng phục vụ dạy và học trực tuyến; hỗ trợ đào tạo giáo viên dạy học trực tuyến; hỗ trợ xây dựng/nâng cấp chương trình học trực tuyến; hỗ trợ công tác tuyên truyền, khuyến khích các DN du lịch công nhận kết quả học tập và tuyển lao động có chứng chỉ đào tạo, bồi dưỡng trực tuyến tại các cơ sở đào tạo du lịch.

- Áp dụng chính sách hỗ trợ, ưu đãi dành cho các cơ sở đào tạo du lịch và các học viên tham gia các

chương trình đào tạo lại, nâng cao tay nghề, nâng cao năng suất lao động theo Tiêu chuẩn nghề Du lịch Việt Nam, cụ thể: Giai đoạn còn dịch: Hỗ trợ tự đào tạo trực tuyến hoặc theo nhóm nhỏ tại DN; Giai đoạn kết thúc dịch: Hỗ trợ cho các địa phương triển tạo nghiệp vụ cho hướng dẫn viên tại điểm, điều hành tour, cơ sở lưu trú du lịch.

- Hỗ trợ DN tham gia xúc tiến du lịch quốc gia cụ thể: DN không phải đóng bất kỳ khoản chi phí nào; được hỗ trợ chi phí thị thực, hỗ trợ chi phí vé máy bay cho 1 cán bộ/l DN du lịch tham gia chương trình.

- Hỗ trợ DN lữ hành giải phóng tiền đặt cọc mua vé máy bay trong thời gian dịch bệnh.

- Cho phép DN du lịch và người lao động chậm nộp bảo hiểm xã hội năm 2019, năm 2020 đến hết tháng 6/2021. Điều chỉnh quy định về quyền lợi bảo hiểm thất nghiệp năm 2020 như sau: Điều kiện để nhận quyền lợi bảo hiểm thất nghiệp: Giảm yêu cầu thời gian làm việc tối thiểu từ 12 tháng xuống còn 03 tháng trong 24 tháng qua, đơn giản hóa quy trình giải quyết quyền lợi cho lao động; Các khoản đóng góp bảo hiểm thất nghiệp: Miễn các khoản đóng góp cho người lao động; Mức hưởng trợ cấp thất nghiệp hàng tháng: Tăng tỷ lệ thay thế từ 60% lên 80%.

Mặc dù, còn gặp nhiều khó khăn, thách thức, nhưng với các biện pháp kiểm soát dịch bệnh chặt chẽ, Việt Nam sẽ trở thành điểm đến an toàn. Du lịch Việt Nam sẽ sớm khắc phục được những khó khăn và trở lại mạnh mẽ hơn sau cơn khủng hoảng vì dịch bệnh Covid-2019.

#### Tài liệu tham khảo:

1. *Bản Văn hóa Thể thao và Du lịch - Tổng cục Du lịch (2020), Công văn số 1399/BVHTTDL-TCĐL ngày 19/3/2020 về việc đề xuất bổ sung các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho ngành Du lịch bị ảnh hưởng bởi dịch Covid-19;*
2. <http://www.vietnamtourism.gov.vn/index.php/statistic/international>;
3. <http://www.vietnamtourism.gov.vn/index.php/items/31745>,
4. <https://www.hcmcpv.org.vn/tin-tuc/de-xuat-nhieu-chinh-sach-lon-ho-tro-doanh-nghiep-du-lich-phuc-hoi-1491863380>;
5. [https://dangkykinhdoanh.gov.vn/vn/tin-tuc/597/5076/tinh-hinh-dang-ky-doanh-nghiep-thang-3-va-quy-iv-nam-2020.aspx?bchd=IwAR3L0u29vNcHfFwHDjxkm9pg-ns6AB8C-F17XJh7D-3Z\\_HRNgbmBTfYM](https://dangkykinhdoanh.gov.vn/vn/tin-tuc/597/5076/tinh-hinh-dang-ky-doanh-nghiep-thang-3-va-quy-iv-nam-2020.aspx?bchd=IwAR3L0u29vNcHfFwHDjxkm9pg-ns6AB8C-F17XJh7D-3Z_HRNgbmBTfYM).

#### Thông tin tác giả:

ThS. Đặng Thị Kim Oanh

Khoa Kinh tế-Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Hà Tĩnh

Email: oanh.dangthikim@htu.edu.vn